

SZAKÁLL LÁSZLÓNÉ

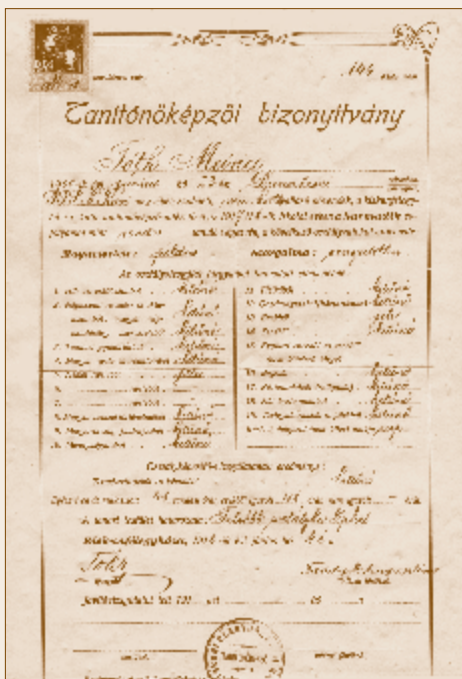
Emlékezés Tóth Mária tanítónőre

Tóth Mária tanítónő Dunakeszin, középparaszti családban született 1900. június 23-án a mai Bajcsy Zsilinszky út 12. számú házban. Római katolikus szülei, Tóth János és Nagy Julianna, ős dunakeszi lakosként 1895-ben kötöttek házasságot. A házaspárnak tíz gyermeke született. Mária – akit Révész István plébános keresztelt – érkezett elsőként, őt követte János, aki fiatalon a Dunába fulladt. A többiek röviddel születésük után meghaltak.

Mária szüleivel és öccsével a szülői ház udvarán 1914-ben

A gondos, törekvő szülőknek minden reménysége az életben maradt lányuk volt. Mária elemi osztályait a helyi római katolikus iskolában, a négy polgári osztályt Budapesten, a III. kerületi Pauli Szent Vincéről nevezett irgalmas nővérek vezetése alatt álló Katolikus Polgári Leányiskolában, az ún. „Csalika” intézetben, internátusi növendékként végezte. A céltudatos lány akarta a tudást, s nagy szorgalommal, hivatástudattal készült a tanítói pályára. A kiskunfélegyházi Tanítóképzőben tanult tovább, diplomáját kiváló eredménnyel szerezte meg 1919 júniusában.

Mária tanítónőképzői bizonyítóánya

Még ugyanazon év szeptemberében Dunakeszin, szeretett egykori iskolájában helyezkedett el, először mint helyettesítő, majd 1920. szeptember 1-től már megválasztott, kinevezett tanítóként. 1961-es nyugdíjba vonulásáig, 42 éven keresztül ebben az iskolában dolgozott. Kezdetben 3-os és 4-es koedukált osztályokat tanított, 1935-től csak fiú osztályt is. Az 1940-es és 50-es években felváltva elsős és másodikos fiú-leány osztályokat vezetett.

A frissen végzett tanítónő 1919-ben

A község lakossága tisztelettel szólította, emlegette Mária, Mariska tanítónőjét, kinek szakmai tudása, segítőkészsége fogalom volt. Ars poétikája, az „emberséges szeretetteljes szigor” meghozta gyümölcsét. Közismert volt vidámsága, kollegialitása, munkatársaival szembeni baráti kapcsolattartása.

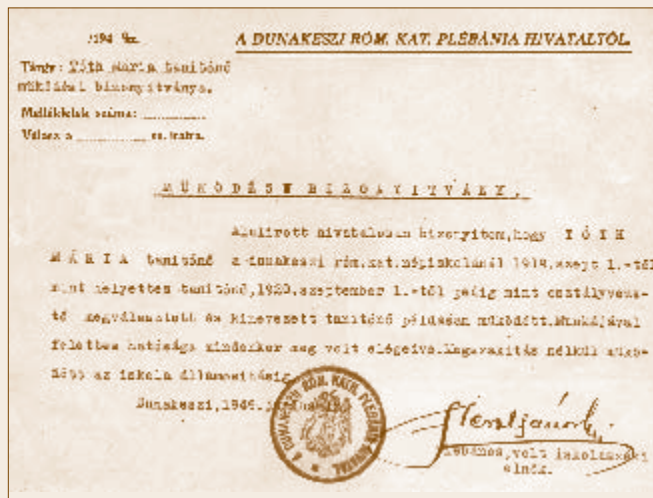
A dunakeszi elemi iskola tantestülete 1935-ben
(Tóth Mária jobbról a második)

Mária tanítónő, mint ember is példát mutatott anyagi, erkölcsi jótékonykodásával: bajbajutott, nehézsorsú családoknak segített, egyházi szervezeteket támogató. Nyugdíjaztató emlékéül egy Szt. Mihály szobrot ajándékozott a Szent Mihály-templomnak, amely a főoltár felett ma is látható.

A templomnak ajándékozott szobor

A templom kibővítésének befejezése után, 1937-től az ellenőrző bizottság tagja volt. Évekig fogta össze a Váci járás, később Dunakeszi körzet alsó tagozatos tanítóit munkaközösség vezetőként. Az iskolák államosítása után is rendíthetetlen maradt a hite, vallásgyakorlása. Tanítónői tartását szerényen végig megtartotta.

A plébánia által kiállított tanítói működési bizonyítvány 1949-ből

Önképzésére és feltöltődésére is ügyelt. Amíg tehetette a vakációk idején elutazott, leginkább az Adriát és Ausztriát kedvelte. Jól beszélt németül. Folyamatos levélíró volt. Így tartott kapcsolatot Fekete István íróval, Bangha Béla jezsuita páterrel, tanítóképzős osztálytársai-val határon belül és kívül, külföldön élő volt tanítványaival, akiket néha meg is látogatott.

Életét kitöltötte az iskolai munka, hosszan beteg édesanyja ápolása (édesapját, 32 évesen veszítette el), az Ady Endre utcai nagy kerttel rendelkező ház, valamint a földek igazgatása, majd azok elvesztése. Vidám természete, tanítói munkájának öröme, embertársaihoz való jó viszonya azonban átsegítette a mindennapok nehézségein.

Az Ady Endre utcai családi ház 1933-ban

Példamutató személyiségének elismeréseként 1990-ben Dunakeszi város díszpolgárává választották. Élete utolsó 3 évét már megrokkant egészséggel egyik rokona gondozásában töltötte. 1997. március 20-án, 97 évesen halt meg. A Fóti úti új temetőbe rokonai, tisztelői, egykori hálás növendékei kísérték.

Hagyatékában meglelt helytörténeti és családtörténeti feljegyzései arra utalnak, hogy tanítványaival megismertette Dunakeszi múltját, fekvésének szépségét. Ezért is kapta a Révész István Helytörténeti Gyűjteményt segítő szervezet a Tóth Mariska Hagyományőrző Alapítvány elnevezést. Az alapítvány kuratóriuma a tisztelet és a példakép állítás céljából 2012. május 16-án emléktáblát avatott Tóth Máriára emlékezve a tanítónő egykori munkahelyén, a mai Szent István Általános Iskola aulájában.

